

DLD.050.25.2024.SR
Warszawa, 06 grudnia 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 6152 z dnia 15 listopada 2024 r., złożoną przez Pana Posła Jerzego Polaczka w sprawie wybranych zagadnień dotyczących funkcjonowania powiatów (miast na prawach powiatu) w zakresie zapewnienia dostępu do ochrony zdrowia mieszkańcom wspólnoty samorządowej powiatu, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

- 1. Czy w świetle ustawowych zadań własnych powiatu ziemskiego (miasta na prawach powiatu) istnieje ukształtowany obowiązek prawny prowadzenia przynajmniej jednego szpitala publicznego w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej (SPOZ), bądź spółki komunalnej przez daną jednostkę samorządową?**
oraz
- 2. Jeśli powiat nie prowadzi własnego szpitala publicznego w celu zapewnienia swoim mieszkańcom dostępu do ochrony zdrowia to w jaki sposób powinien wywiązać się z tego obowiązku ustawowego wobec mieszkańców danej jednostki samorządowej?**
oraz
- 3. Czy są powiaty ziemskie (miasta na prawach powiatu), które aktualnie nie prowadzą własnego szpitala publicznego w formie SPOZ, bądź spółki?**
oraz
- 4. Czy w ocenie Pana Ministra nieprowadzenie szpitala powiatowego przez powiat ziemski, czy grodzki może być w przyszłości jedną z podstaw do utraty aktualnego statusu jednostki samorządowej?**

Art. 68 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przewiduje prawo każdego obywatela do ochrony zdrowia, zaś art. 68 ust. 2 Konstytucji nakłada na władze publiczne obowiązek zapewnienia obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Aktem, który reguluje zadania władz publicznych w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2024 poz. 146, z późn. zm.). Zawarte w niej przepisy wprost definiują zadania, które ustawodawca nakłada na administrację samorządową poszczególnych szczebli. Stosownie do treści art. 8 powyższej ustawy, do zadań własnych w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez powiat należy w szczególności: opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców powiatu – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami; inicjowanie, wspomaganie i monitorowanie działań lokalnej wspólnoty samorządowej w zakresie

promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej prowadzonych na terenie powiatu; pobudzanie działań na rzecz indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności za zdrowie i na rzecz ochrony zdrowia oraz podejmowanie innych działań wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych. Zatem zgodnie z zapisami ww. ustawy, powiaty nie są obciążone obowiązkiem prowadzenia szpitali, jak również obowiązkiem udzielania świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. Ponadto w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2024 poz. 107), wśród zadań powiatu wskazano ochronę zdrowia. Przewidziany w tych przepisach obowiązek organów powiatu realizacji zadań w zakresie zapewnienia obywatelom równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, nie precyzuje jednak formy realizacji tych zadań i nie jest równoznaczny z obowiązkiem powiatu do świadczenia usług z zakresu ochrony zdrowia poprzez obligatoryjne zapewnienie funkcjonowania na jego terenie publicznego zakładu opieki zdrowotnej utworzonego przez powiat lub szpitala powiatowego działającego w formie spółki prawa handlowego. Z uwagi na powyższe, nieprowadzenie szpitala powiatowego przez powiat nie powinno stanowić przesłanki do utraty aktualnego statusu jednostki samorządowej.

Obecnie w większości powiatów funkcjonują szpitale, jednak nie zawsze są to szpitale podległe organom powiatu. W Polsce jest 380 powiatów, w tym 66 miast na prawach powiatu (powiatów grodzkich) i 314 powiatów ziemskich (w tym 47 powiatów ziemskich okólnych, tj. powiatów, z których zostały wydzielone miasta na prawach powiatu). Szpitale występują we wszystkich miastach na prawach powiatu (z wyj. Sopotu) i są to głównie szpitale wojewódzkie, gminne i miejskie oraz szpitale podległe uczelniom medycznym, MON i MSWiA. W 21 powiatach ziemskich okólnych działają szpitale, które w większości podlegają samorządom powiatowym, jednak w wielu powiatach ziemskich okólnych szpitale nie powstały z uwagi na bliskość szerokiej bazy szpitalnej w sąsiednich miastach na prawach powiatu. W grupie blisko 270 pozostałych powiatów ziemskich, zdecydowana większość posiada szpitale powiatowe, które funkcjonują w formie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej albo spółek prawa handlowego, dla których samorząd powiatowy jest odpowiednio podmiotem tworzącym albo jedynym udziałowcem/ akcjonariuszem lub jednym z udziałowców/ akcjonariuszy. Wśród powiatów ziemskich, z wyłączeniem powiatów ziemskich okólnych, jest tylko kilka takich powiatów, które na swoim obszarze nie posiadają żadnego szpitala i są to powiaty: górowski, polkowicki, średzki (woj. dolnośląskie), wielicki (woj. małopolskie), biało-brzeski, szydłowiecki (woj. mazowieckie), bieruńsko-lędziński (woj. śląskie) i łobeski (woj. zachodniopomorskie). Należy jednak zauważyć, że mieszkańcy tych powiatów mogą korzystać ze szpitali zlokalizowanych w sąsiednich powiatach i miastach na prawach powiatu (znajdujących się w odległości nie większej niż ok. 30 km, a w wielu przypadkach oddalonych o zaledwie kilkanaście kilometrów):

- powiat górowski – szpitale w powiatach: wołowskim, lubińskim i głogowskim, a z uwagi na położenie powiatu na pograniczu trzech województw i bliskość szpitali w innych województwach – dodatkowo szpitale w powiecie wschowskim (woj. lubuskie) i powiecie leszczyńskim (woj. wielkopolskie),
- powiat polkowicki – szpitale w mieście Legnica oraz w powiatach: głogowskim i lubińskim,
- powiat średzki – szpitale w bezpośrednio sąsiadującym z powiatem mieście Wrocław,
- powiat wielicki – szpitale w bezpośrednio sąsiadującym z powiatem mieście Kraków,
- powiat szydłowiecki – szpitale w mieście Radom oraz w powiatach: przysuskim i radomskim (m.in. w mieście Iłża),
- powiat biało-brzeski – szpitale w mieście Radom oraz w powiatach: grójeckim i kozienickim,
- powiat bieruńsko-lędziński – szpitale w bezpośrednio sąsiadujących z powiatem miastach: Katowice, Tychy, Jaworzno, Mysłowice,
- powiat łobeski – szpitale w powiatach goleniowskim (m.in. w mieście Nowogard), drawskim i gryfickim.

Tak więc pomimo braku szpitali w wymienionych powyżej powiatach, ich mieszkańcy mają zapewniony dostęp do leczenia szpitalnego finansowanego ze środków publicznych.

Z wyrazami szacunku,
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Jerzy Szafranowicz
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/